

Ольга Владиславівна Керекеша

*к.пед.н., доцент кафедри іноземних мов,
Одеський національний економічний університет,
вул. Преображенська, 8, м. Одеса, Україна*

ВВЕДЕННЯ СИСТЕМИ НАСКРІЗНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ В ОНЕУ

Автором даної статті розглядаються переваги застосування системи наскрізного вивчення іноземної мови при роботі із студентами майбутніми економістами у ВНЗ. Автор обґрунтовує переваги такої системи. В статті розглядається важливість формування готовності студентів до між культурних комунікацій. Стаття може бути корисною для викладачів іноземної мови у немовних ВНЗ, а також науковцям, які займаються вдосконаленням сучасної системи вищої освіти.

Ключові слова: *система наскрізного вивчення іноземної мови; між предметні зв'язки; готовність до міжкультурних комунікацій у загальноєвропейському професійному середовищі.*

Постановка проблеми. Вперше, питання готовності студентів до участі в міжнародній навчальній чи професійній діяльності виникло декілька років тому, коли в університеті з'явилися певні програми, щодо надання студентам можливостей міжнародного досвіду навчання після другого курсу. На сьогодні, ми дійшли до висновку, що контингент студентів слід готувати до такого роду програм заздалегідь.

Аналіз останніх досліджень. Після випробування ряду технологій, в тому числі і авторських, як то організація роботи літньої англомовної школи для студентів ОНЕУ, які надали високі результати, щодо підвищення мотивації студентів до покращення особистого рівня володіння іноземною

мовою студентів, після роботи у групах із студентами різних спеціальностей і з різним рівнем володіння мовою, в них була можливість порівняти себе із іншими, та замислитися над своєю подальшою конкурентоспроможністю на ринку праці. Кафедра дійшла висновку, що таку підготовчу роботу слід зробити не лише сезонною, а й системною, та ввести систему наскрізного навчання іноземній мові в університеті.

Важливий внесок у вивченні системи наскрізного навчання зробили багато вітчизняних, зарубіжних, та українських вчених-педагогів: І.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало, С.О. Сисоєвої, С.У. Гончаренка, В.П. Андрущенко, І.Д. Бега, С.Д. Максименка, М.І. Михальченка, О.М. П'єхоты, О.Я. Савченка, Г.Г. Філіпчука, О.І. Кульчицької, Л.П. Пуховської, Н.А. Побирченко, В.В. Рибалка, О.П. Рудницької, Т.С. Яценка, В.О. Моляки, В.С. Лутая, І.М. Бендери, В.І. Луганця, відобразивши це у своїх наукових працях.

Методика впровадження системи наскрізного навчання іноземній мові передбачає зміщення акцентів у навчальній діяльності з вузькокафедральних на загально кафедральні. Пріоритет надається розвивальним, системно-діяльнісним підходам в процесі навчання. Перспективними є різні види проектних технологій з включенням в них інтерактивних методів навчання, технологій кейс стаді, проблемних методик з розвитку критичного та системного мислення, дебатних, рольових та між предметних ділових ігор.

Метою даної статті є висвітлити нову систему наскрізного навчання іноземній мові в ОНЕУ та пояснити появу ідеї її виникнення.

Викладання основного матеріалу. Загальні дидактичні принципи впровадження «наскрізного навчання іноземній мові» полягають не тільки у наданні учням інформації та знань через роботу лише викладачів кафедри іноземних мов, а й передбачають подальше формування стійких навичок використання отриманих знань на практиці через виконання певних завдань та роботу із викладачами випускових кафедр.

У перспективі це також означає суттєву зміну мотивації, пріоритетів та розуміння студентами як само і де само їм знадобиться іноземна мова у

професійній діяльності, студенти вийдуть більш підготовленими до роботи у єдиному європейському просторі, а це означає більш конкурентоспроможними [1].

Методи та форми організації «наскрізного навчання іноземній мові» включають, проведення традиційних занять із додаванням до основного змісту навчального матеріалу не лише лексики спеціальності, а також вивчення окремих питань, які стосуються загальної готовності до між культурних комунікацій у єдиному європейському просторі (наприклад, обізнаність студентів щодо цінностей та соціальних стандартів ЄС, відношення країн ЄС до забруднення навколишнього середовища, можливості для розвитку малого та середнього бізнесу, патріотичне виховання у країнах світу та ін.); корегування змісту окремих тем навчальних дисциплін з акцентом на проблемний підхід, особистісно-розвивальні, ігрові методики навчання, введення у зміст навчання таких форм як, наприклад, проблемний семінар, відкриті студентські конференції, дискусії тощо.

Ось важливим при цьому є розвиток між кафедральних зв'язків, орієнтація на спільний результат, встановлення між предметних зв'язків, що сприяють формуванню у студентів цілісного, системного підходу до вивчення іноземної мови, актуалізації необхідності володіння іноземною мовою для подальшої успішності у професійному середовищі.

Цікавим є те, що сьогодні існує тенденція до адоптації системи української освіти до європейської, але при розробці системи наскрізного вивчення іноземної мови ми можемо спиратися лише на свої локальні потреби, бо англійська мова – яка на сьогодні вважається діловою мовою світу, є однією з державних мов у більшості країн Європи, тим самим в європейських ВНЗ не існує потреби її вивчати. В нашому випадку, якщо наша країна орієнтована на євроінтеграцію, ми не можемо випускати економістів різних спеціальностей не готовими до спілкування іноземною мовою у професійному середовищі, це означає, що неможна неглектувати вивченням іноземної мови при підготовці фахівців у ВНЗ.

Розуміючи це, кафедра іноземних мов ОНЕУ склала план заходів, який має за мету ввести системи наскрізного навчання іноземній мові та складається з певних етапів:

- постановка проблеми на конференції університету
- налагодження системної роботи із викладачами різних кафедр університету
- винесення питання організації наскрізного навчання іноземній мові на методичну раду університету
- розробка системи наскрізного навчання іноземній мові та пілотної програми
- тестування студентів на початку роботи за пілотною програмою
- впровадження пілотної програми
- контроль пілотної програми та аналіз отриманих результатів (тестування студентів наприкінці роботи за пілотною програмою)
- корекція (за потребою)
- введення системи наскрізного навчання іноземній мові

Впровадження інтегрованих систем навчання іноземній мові пов'язане із виходом за межі лише однієї предметної галузі, а саме іноземної мови, що значно розширює інформаційний компонент навчання, поглиблює розуміння необхідності опанування іноземною мовою, як подальшим інструментом користування на профільному навчанні. Також дуже важливим є вихід на практичний рівень навчання, опанування конкретними соціальними та професійно-орієнтованими компетостями. Під час планування і розробки тем, надавати перевагу вирішенню проблемних питань, використанню інтерактивних методів навчання, самостійному осмисленню та вирішенню студентами завдань, проведенню міжпредметних та надпредметних зв'язків [2].

Також, необхідним є здійснення конкретних заходів з упровадження «наскрізного навчання іноземній мові» у зміст навчальної практики. Для цього необхідно зорієнтуватись на переосмислення, адаптацію окремого

блока, модуля, теми будь-якого предмету. Навчання повинно бути націлене не тільки на передачу знань, а й на розвиток само мотивації.

Завдання на іноземній мові повинні максимально бути включені у більшість дисциплін профільних кафедр університету.

Але питання готовності до між культурних професійних комунікацій не обмежується лише володінням іноземною мовою, необхідно також зробити акценти на між культурні розбіжності, вивчити культурні особливості, ментальні спільності та розбіжності, щодо поведінки у бізнес середовищі представників різних країн світу.

Саме для цього не можна недооцінювати кураторську роботу викладачів із студентами. Головним напрямком виховної роботи із запровадження освіти з орієнтацією на готовність до між культурних комунікацій є формування відповідних ціннісних орієнтацій, стилю життя, світоглядних позицій. Знання загальноєвропейських цінностей, розвиток особистісної відповідальності, розвинутої громадянської позиції, розвиток екологічно- врівноваженої та екобезпечної поведінки, стратегічне мислення, здоровий спосіб життя, толерантне ставлення до інших, розвинута комунікативна культура.

На допомогу викладачам та студентам кафедра розробила та подала заявку на отримання гранту Євросоюзу за програмою Модуль Жана Моне для розробки та впровадження в навчальний процес курсу «Fostering the introduction of the EU angle into the university curriculum», який планується проводити виключно англійською мовою та одна з цілей якого покращення розуміння європейського середовища в цілому та підвищення готовності студентів та викладачів до між культурних комунікацій.

Суть введення системи наскрізного навчання іноземній мові у тому, щоб перебудувати навчальний процес таким чином щоб він став здатним до вчасної підготовки студентів майбутніх економістів до нових умов існування, дати їм такі знання й уміння, які дозволили б не тільки успішно адаптуватися

у новому соціальному, економічному та інформаційному середовищі, але й активно впливати на нього [3].

Слід також зазначити, що формування готовності до між культурних комунікацій не означає що ми орієнтуємо студентів на еміграцію, навпаки, це означає, що ми даємо їм інструменти для вивчення сучасного міжнародного досвіду, можливості проходження стажування за кордоном та подальшого використання отриманої інформації для самореалізації як то за кордоном так і на батьківщині.

Важливим фактором успішної та результативної роботи студентів за системою наскрізного вивчення іноземної мови є безумовно й викладач, саме від нього залежить вмотивованість студентів та формування їх готовності працювати за цією системою.

Нові умови зумовлюють нові вимоги, потребують адекватної діяльності. Зрозуміло, що академічна освіта, яку здобули педагоги кілька років тому або й кілька десятків років тому, досвід набутий в абсолютно протилежних сучасним устремлінням соціальних, політичних, ідеологічних взаємозв'язках, потребують як суттєвого перегляду, переосмислення, так і ґрунтовного поновлення.

На сучасному етапі суттєво змінюються функції методичної служби – від директивних до орієнтуючих. На черзі розробка змісту, форм навчально-методичної роботи за умов демократизації її спрямованості з урахуванням інтересів працівників різних рівнів підготовки.

Для самих викладачів важливим є створення колективу однодумців, де виникає взаємодія, взаємовплив, взаємо відповідальність, де колектив стає суб'єктом педагогічного процесу. Саме в процесі методичної роботи, коли формується і вдосконалюється професійна компетентність і педагогічна майстерність, створюється такий колектив, що орієнтує свої професійні потреби на результативну діяльність [4].

Саме викладачі й будуть головними будівельниками системи наскрізного навчання іноземній мові. Важливим при цьому є:

- об'єднання вчителів навколо головної мети
- постійний моніторинг суб'єктів навчального процесу щодо визначення їхніх інтересів, уподобань, здібностей, можливостей, бажань, забезпечення умов і змісту педагогічної діяльності для їх максимальної реалізації;
- розвиток потреби членів колективу в постійному зростанні та її забезпечення;
- постійна увага до педагогів, що докладають зусиль до свого професійного та особистісного розвитку й зростання та їх заохочення;
- забезпечення відповідальності кожного за результат своєї праці; прагнення викладачів до саморозвитку, творчості, прояву ініціативи.

Вирішальним у творчому і професійному становленні викладача є самоосвіта та участь у методичній роботі.

Тому важливим є організація роботи навчально-методичної ради, діяльність якої спрямована на вирішення таких завдань:

- забезпечити засвоєння й використання найбільш раціональних методів і прийомів навчання та виховання студентів майбутніх економістів;
- постійно підвищувати рівень загально дидактичної й методичної підготовки педагогів для організації та здійснення навчально-виховного процесу;
- проводити обмін досвідом успішної педагогічної діяльності;
- виявляти, пропагувати та здійснювати нові підходи до організації навчання й виховання; забезпечувати постійне засвоєння сучасної педагогічної теорії та практики;
- створювати умови для самоосвіти викладачів і здійснювати керівництво творчою діяльністю педагогів.

Висновки. Не менш важливим є зв'язок в університеті та об'єднання однією метою всього адміністративно-педагогічного ланцюжка як то: ректор - проректори - методична рада – кафедри – школа педагогічної майстерності - викладачі.

За таких умов, якщо адміністрація університету намагатиметься підтримувати вмотивованість викладачів до системного покращення їхньої педагогічної майстерності та вживанню інноваційних підходів до навчання, викладачі також будуть працювати над вмотивованістю студентів та підтримувати її і очікувані результати не змусять чекати на себе.

ЛІТЕРАТУРА

1. Керекеша О.В., Барабаш Ю.Г. Інтерактивна авторська технологія на допомогу роботі у літній мовній школі / О.В. Керекеша, Ю. Г. Барабаш // Витоки педагогічної майстерності. Збірник наукових праць Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – Випуск 9. – Полтава, 2012. – Серія «Педагогічні науки». – с. 88-92.
2. Керекеша О.В. Формування оцінно-рефлексивної самостійності майбутніх економістів у процесі фахової підготовки / О. В. Керекеша: монографія : ОНЕУ. – Одеса : ВД «Біллка», 2015. – с. 167.
3. Водяницька І. І. Модель науково-методичної роботи випереджаючій освіти для сталого розвитку [Електронний ресурс] І. І. Водяницька. – 2011. – Режим доступу:
http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/25047/
4. <https://sites.google.com/site/innovacijnadialnist/naskrizne-navcanna>

REFERENCES

1. Kereksha O.V., Barabash Y.G. (2012). Interaktyvna avtorska tekhnolohiya na dopomohu roboti u litniy movniy shkoli [Interaktive author technology for helping work in the summer language school]. *Vitoky pedahohichnoi maysternosti – Sources of pedagogical mastery: Collection of scientific works of the Poltava national pedagogical university of V. G. Korolenko. Poltava, 9, p. 88-92 [in Ukrainian].*

2. Kereksha O.V. (2015). Formuvannya ocinno-refleksyvnoi samostiinosti maibutnih ekonomistiv u procesi fahovoi pidgotovki [Formation evaluative-reflexive independence of future economists in the course of professional training]. *Odesa : VD "Bilka", p. 167 [in Ukrainian]*.
3. Vodyanytska I. I. (2011) Model naukovo-metodychnoi roboty vyperedzhauchii osvity dlya stalogo rozvutku [Model scientific and technical work outstripping education for sustainable development]. [electronic resource] I. Vodyanytsky. – Retrieved from: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/25047/ [in Ukrainian]
4. <https://sites.google.com/site/innovacijnadialnist/naskrizne-navcanna>

*Ольга Владиславовна Керекша,
кандидат педагогических наук,
доцент кафедры иностранных языков,
Одесский национальный экономический университет,
ул. Преображенская 8, г. Одесса, Украина*

ВВЕДЕНИЕ СИСТЕМЫ СКВОЗНОГО ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В ОНЭУ

Постановка проблемы в общем виде состоит в том, что на сегодняшний день потребность владения иностранным языком для студентов будущих экономистов стоит уже, безусловно, остро. Также проанализированы процессы глобализации и евроинтеграции, конкуренция на локальном и международном рынках труда, возможность путешествовать и

анализировать, ориентация на поиск лучшего места под солнцем, все это в значительной степени влияют на уровень требований, которые ставит перед студентами будущими экономистами современности. Студенты вузов в большей степени, особенно после второго курса, уже четко знают, кем и где они хотели бы работать, или проходить стажировку. Очень часто их выбор - это международные компании. Но, готовы студенты к такой работе и как сделать их более подготовленными, именно над этим и задумались кафедра иностранных языков ОНЭУ.

На основе проведенного мною исследования в данном направлении, определена значимость введения системы сквозного обучения иностранному языку, которая является авторской идеей, а также может применяться с целью повышения уровня владения языковыми компетенциями, межкультурными коммуникациями на иностранном языке, повышением уровня готовности к профессиональному общению на иностранном языке студентами-будущими экономистами, что делает работу преподавателей университета более ориентированной на достижение общего результата и делает межкафедральные связи более тесными.

Именно система сквозного обучения позволяет обработать большой объем материала по специальности, используя различные формы работы, приемы и методы на иностранном языке, делает иностранный язык не целью изучения, а инструментом для освоения других профессиональных компетенций. Использование единой системы предоставляет студентам возможность воспринимать речь не одного, а разных преподавателей в течение обучения и быстро приспосабливаться к изменениям в общеевропейском языковой и профессиональной среде, конкурировать, что побуждает их к получению более высоких результатов.

Таким образом, система сквозного обучения иностранному языку в профессиональной деятельности позволяет усилить акцент на стимулирование студентов к их профессиональному развитию, создав им

специальные условия для саморазвития и повышения творческого потенциала.

Вводимая система сквозного обучения все больше и больше укореняется в образовательном процессе и дает положительные результаты.

Ключевые слова: система сквозного изучения иностранного языка; межпредметные связи; готовность к межкультурным коммуникациям в общеевропейской профессиональной среде.

Olga Kereksha,

PhD, associate professor of Foreign Languages,

Odessa National Economic University,

8, Preobrazhenska St., Odesa, Ukraine

INTRODUCTION OF THROUGH FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN THE ONEU

Nowadays, formulation of the problem in general is that the need for foreign language proficiency for the future students of economics is certainly urgent. The processes of globalization and European integration, competition on the local and international labor markets, the opportunity to travel and analyze, focus on the search for a better “place in the sun” have a significant impact on the level of requirements posed to the students of the future economists of our time. University students, especially after the second year, already know clearly who and where they would like to work or take internships. Very often their choice is an international company. But if the students are ready for this work and how to make them better prepared for this work that is what Department of Foreign Languages of ONEU is thinking about.

Findings from this study and the prospects for further research in this direction. Introduction of the through foreign language teaching system is the

author's idea, which can be used to improve the level of knowledge of the language competence, cross-cultural communication in a foreign language, increasing of the level of readiness for professional communication in a foreign language by the future students of economics. All of these make the work of university teachers more focused to achieve a common result and make interdepartmental communication closer.

This system allows you to process a large amount of material on the specialty, using various forms of work, methods and techniques in a foreign language. It makes foreign language not the purpose of the studying but an instrument for the development of other professional competencies. Use of common system provides students with the opportunity to perceive speech of not one but different teachers during the training. It facilitates their competition, traveling and quick adaptation to changes in the pan-European linguistic and professional environment the ten courage students to obtain better results.

Thus, through foreign language teaching system in the professional activity allows to put greater emphasis on encouraging students to their professional development and creates special conditions for self-development and creativity enhancement.

The introduced system of through learning is more and more taking root in the educational process and gives positive results.

Key words: the system of the comprehensive learning of a foreign language; inter subjects links; readiness to the cross-cultural communication in the European professional environment.

Подано до редакції 1.04.2016 р.